

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Tukiviittomavalinnat hengellisissä teksteissä

Pyhä- hymni, Jumalan Karitsa ja Herran rauha

Paula Lind

Viittomakielentulkin koulutusohjelma (240 op)

04 / 2016

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Viittomakielentulkin ko.

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Paula Lind	Sivumäärä 22 ja 3 liitesivua
Työn nimi Tukiviittomavalinnat hengellisissä teksteissä	
Ohjaava(t) opettaja(t) Sirpa Lyytinen ja Riitta Kuusi	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Kirkkohallituksen Jumalanpalvelus ja yhteiskunta yksikkö	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tavoite oli tuottaa Pyhä- hymni, Jumalan karitsa ja Herra armahda tekstit tukiviittomille sekä viitotulle puheelle. Tuotokset videoitiin Helsingissä tilaajan toimesta ja ne tulevat näkyville www.sakasti.evl.fi sivustolle. Opinnäytetyö luo uutta käytäntöä, sillä tukiviittomille ja viitotulle puheelle ei ole tehty paljon konkreettisia käännöksiä minnekään ”tietopankkiin” aikaisemmin. Tuotosta voivat käyttää hyödykseen asiakasryhmät, jotka käyttävät tukiviittomia tai viitottua puhetta korvaavana kommunikointi menetelmänään. Myös viittomakielentulkit voivat käyttää luomaamme materiaalia hyväkseen. Tulevaisuudessa tulkkien asiakkaiden käyttämä kommunikaatiotapojen kirjo luo tarpeen saada myös materiaalia tukiviittomille ja viitotulle puheelle, ei vain viittomakielelle. Opinnäytetyön toiminnallinen osuus oli tekstien kääntäminen ja tallentaminen. Lisäksi opinnäytetyö sisältää tämän kirjallisen osuuden, joka havainnollistaa toiminnallista osuutta ja paneutuu muutamaan käännösongelmaan.</p> <p>Opinnäytetyön käännettävät tekstit on valinnut tilaaja, sen mukaan mitä koetaan tällä hetkellä tarpeellisimmaksi. Tilaaja on kirkkohallituksen Jumalanpalvelus ja yhteiskunta yksikkö. Tekstit on käännetty, jonka jälkeen ne on kuvattu tilaajalle itsenäisesti Kuopion päässä. Tilaustahon yhteyshenkilön tekemien muutosten perusteella videot kuvattiin jälleen Kuopiossa. Viimeiset julkaistavat versiot kuvattiin Helsingissä tilaajan omassa studiossa.</p>	
Asiasanat tukiviittomat, viitottu puhe, kirkko, käännökset	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Signlanguage interpreter

ABSTRACT

Author Paula Lind	Number of Pages 25
Title Support signs in religious texts	
Supervisor(s) Sirpa Lyytinen, Riitta Kuusi	
Subscriber and/or Mentor Office of the church council service and society unit	
Abstract The purpose of this thesis was to produce three religious texts into support signs and signed speech. The texts were lamb of God, peace of the Lord and Holy hymn. The theoretical section explores and explains how functional thesis was done. The result was that three texts were translated and filmed by office of the church council service and society unit. These clips are going to be placed in the internet. www.sakasti.evl.fi . Thesis includes few translation problems and how they were solved. It also includes thinking of which signs should have been chosen.	
Keywords support sign, signed speech, church, translations	

SISÄLLYS

KANSILEHTI	1
TIIVISTELMÄ	2
ABSTRAKTI	3
SISÄLLYS	4
1 JOHDANTO	5
2 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ	6
2.1 Oppimispäiväkirja ja muistiinpanot	7
2.2 Työn arvostus	7
2.3 Kääntämisen puolustaminen	8
2.4 Etiikasta	8
3 TOTEUTUS	9
3.1 Pyhä- hymni	9
3.2 Herran rauha	10
3.3 Jumalan Karitsa	11
4 VIITTOMAVALINNAT JA TEKSTIN TÄRKEYS	12
4.1 Tekstilajin taju	12
4.2 Kuinka ilmaista sellaista, joka kuuluu toiseen maailmaan	13
4.3 Kääntäminen	14
4.4 Kääntämistä voi korjata	14
4.5 Avainviittomat	15
5 TOIMINNALLISEN OSUUDEN HARVINAISUUS	15
5.1 Evankeliumi kuuluu kaikille	16
5.2 Opinnäytetyön tärkeys	17
5.3 Korvaavien kommunikointimenetelmien käyttäjien oikeus	18
6 YHTEENVETO	19
LÄHTEET	20
LIITTEET	23

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöhöni kuuluu toiminnallinen sekä kirjallinen osuus. Toiminnallisessa osuudessa käänsin kolme eri uskonnollista tekstiä viitotulle puheelle sekä tukiviittomille. Tekstit olivat Pyhä-hymni, Jumalan Karitsa- hymni ja Herran rauha- tervehdys. Jokainen teksti käännettiin viitotulle puheelle ja tukiviittomille. Tilaaja on kirkkohallituksen Jumalanpalvelus ja yhteiskunta yksikkö. Yhteyshenkilö, Riitta Kuusi ja opinnäytetyönohjaaja on Sirpa Lyytinen. Videot kuvattiin Helsingissä kirkkohallituksen studiossa. Videot julkaistaan kokonaisuudessaan www.sakasti.evl.fi sivustolla.

Opinnäytetyö on tarkoitettu niille asiakasryhmille, jotka käyttävät viitottua puhetta tai tukiviittomia. Työ on tarkoitettu myös tulkeille. He voivat saada tästä opinnäytetyöstä apua työskennellessään sellaisten henkilöiden kanssa, jotka käyttävät puhetta korvaavana tai tukevana kommunikaatiomenetelmänään viitottua puhetta, tai tukiviittomia. Opinnäytetyöni kysymykset ovat, ”Miksi valitaan juuri nämä viittomat? Mikä määrittää valinnat?” Lähestyn kysymyksiä vain tukiviittomanäkökulmasta estääkseni opinnäytetyön liiallisen laajuuden. Lisäksi keskityn myös muutamiin käänösongelmiin, joihin liittyy vahvasti viittomakielen interferenssistä irtautuminen. Tein opinnäytetyön toiminnallisen osuuden yhteistyössä Elina Taanilan kanssa. Hän käänsi tekstit, Herra armahda - hymni, ehtoollisvuorolaulu sekä Kunnia.

Tukiviittomat ovat viittomakielen viittomia. Niitä käytetään puheen rinnalla sekä täydentämässä puhetta. Tukiviittomat soveltuvat varhaiseksi kommunikointikeinoksi eriasteisissa puheen ja kielenkehityksen häiriöissä. (Kehitysvammaliitto 2016.) Tukiviittomien kanssa käytetään aina ääntä. Viitottu puhe tarkoittaa, että sitä käytettäessä on tärkeää suomen kielen mukaisuus ja selkeä huulio. ”Selkeä huulio tarkoittaa sanojen tuottamista selkeillä suun ja huulien liikkeillä sanat loppuun asti artikuloiden, mikä mahdollistaa sanojen lukemisen huulilta.” (Verkkovaraani 2009.)

Tukiviittomia käyttävät henkilöt, joilla on jonkin asteinen puheen ja kielenkehityksen häiriö. Viitottua puhetta käyttävät esimerkiksi aikuisiällä kuuroutuneet. Viitotun puheen tulkauksen käyttäjä on suomenkielinen. Hän ei välttämättä ymmärrä viittomakielisiä ilmauksia. (Verkkovaraani 2009.)

Viitottua puhetta käytettäessä ei viitota kaikkia suomenkielen sijamuotoja. On kuitenkin olemassa niin sanotut kielioppiviittomat. Sitä kutsutaan eksaktiksi viittomiseksi tai kieliopin mukaiseksi viittomiseksi. Kyseessä ei kuitenkaan ole viittomakielen mukainen viittominen. (Takala 2005, 34- 35.)

”Viestin muuntamista kielestä toiseen kutsutaan kääntämiseksi.” (Kääntäminen 2015, s.5.) Kääntämisellä taas tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä hengellisten tekstien tuottamista suomenkielestä, tukiviittomille ja viitotulle puheelle. Nyt ei siis ole kyseessä sanan kääntäminen perimmäinen tarkoitus. Tässä opinnäytetyössä käytettäessä sanaa kääntäminen, tarkoitetaan tukiviittomille ja viitotulle puheelle tuottamista.

Kommunikointi on vastavuoroista toimintaa, jossa molemmat osapuolet ovat lähettäjiä ja vastaanottajia. Tämä tapahtuu vastavuoroisesti. Jos toisella osapuolella olisi ongelmaa kommunikoinnissa, se muodostuisi molempien osapuolien yhteiseksi ongelmaksi. Paras ratkaisu kommunikoinnin ongelmiin saadaan, kun ratkaisuja kommunikointiin tutkitaan ja pohditaan yhdessä. (Huuhtanen 2012, 12.)

Puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointimenetelmät ovat sellaisia menetelmiä, joita käytetään kun joku ei pysty puhumaan vaikka häntä opetettaisiin. Tällöin puhetta tukevasta tai korvaavasta kommunikoinnista tuleekin pääkommunikointimuoto. Korvaavia menetelmiä saatetaan myös tarvita vain hetkellisesti henkilön opettellessa puhumaan. Puhutun kielen täydennykseksi tai korvikkeeksi siis käytetään muita kommunikoinnin muotoja. (von Tetzchner & Martinsen 2000, 20.)

2 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ

Luku kaksi käsittelee sitä millaista toiminnallisen opinnäytetyön tekeminen oli ja kuinka onnistuin limittämään siihen kirjallisen osuuden tekemisen, toiminnallisen osuuden työstämisen aikana. Kerron myös miten opinnäytetyön näkyvyys internetissä vaikuttaa minuun.

2.1 Oppimispäiväkirja ja muistiinpanot

”Muistiinpanojen laatijan omat kommentit ovat usein hyödyllisiä ajattelun tukena ja eteenpäin kehittäjänä.” (Vilka & Airaksinen 2004, 70) Tämä lainaus kertoo hyvin kuinka tärkeää muistiinpanojen tekeminen on ollut minulle opinnäytetyön aikana. En aloittanut kirjallista osuuttani käsi kädessä toiminnallisen osuuden kanssa. Tämän vuoksi oli hyvin luontevaa aloittaa oppimispäiväkirja, johon kirjasin milloin olin tehnyt opinnäytetyön eteen mitään.

Kirjasin myös paljon oman kalenterini taakse ajatuksia liittyen lähdekirjoihin, jotka olen lukenut opinnäytetyötä varten. Laitoin aina ylös teoksen nimen, sivunumeron, lauseen, joka oli herättänyt minussa ajatuksen ja viimeisenä lyhyesti oma ajatukse- ni/pohdintani jonka lause herätti. Näitä kalenterin taakse merkittyjä muistiinpanoja oli helppo käyttää kirjallisessa osuudessa hyödyksi. Näin pystyin nojaamaan johonkin lähteeseen pohjustaakseni monia asioita, joita olen käsitellyt tässä opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa.

2.2 Työn arvostus

Eniten pelkään opinnäytetyössäni sitä, että ihmiset tyrmäävät minut ja olemukseni, jonka he näkevät internetissä tämän opinnäytetyön myötä. Vaikka opinnäytetyö tarkoittaa hyvää, tukiviittomavalinnat ovat eri ihmisillä monesti hyvin erilaisia. Riippuen siitä mikä asia kussakin tekstissä koetaan tärkeäksi. Jouluna olin sitä mieltä, että opinnäytetyöni on masentavaa työtä, koska oletin, että sitä ei arvosteta. (Pentz 1981, 14.) Olen kuitenkin keskustellut Taanilan ja Kuusen kanssa, joiden valoisa asenne sai minut ajattelemaan, että vaikka kymmenestä ihmisestä vain yksi arvostaisi työtäni, se olisi sen arvoista, koska tuolloin olisin vaikuttanut yhden ihmisen elämään positiivisella tavalla.

2.3 Kääntämisen puolustaminen

Kääntämisen pohdinta on varmasti alkanut samalla käännöstoiminnan kanssa eli työn ääressä. Kääntäjät ovat myös varmasti käyttäneet sitä perustellakseen työtapaansa. Toisinaan se on ollut jopa suoranaista puolustelua, varsinkin Raamattua käännettäessä. (Saksa 2004, 158.) Vaikka opinnäytetyön toiminnallisessa osuudessa ei ole kyse niin suuresta asiasta, kuin Raamatun kääntäminen, se kattaa silti uskonnollisen tekstin kääntämistä. Uskonnolliset tekstit ja uskonnollisuus herättävät ihmisissä paljon mielipiteitä. Minusta on huojentavaa, että tämä työ on toteutettu opinnäytetyönä, jolloin ihmiset voivat tutustua viittoma valintojeni perusteluihin kirjallisen osuuden kautta.

Työ ei ole käänнос sanan jokaisessa merkityksessä. En käännä toisesta kielestä toiseen kieleen, vaan suomenkielinen teksti tuotetaan tukiviittomille ja viitotulle puheelle. Koen, että ”käänöksistä” tulee olemaan monia mielipiteitä niin julkaisunsa hetkellä, kuin tulevaisuudessakin.

2.4 Etiikasta

Tehdessäni tuotosta hengellisistä teksteistä tukiviittomille tiedostin alusta lähtien, että vaikka kyse ei ole virallisesta kielestä, niin minun tulee varmistaa viittoma valintani tarkkaan. Niiden tulee sopia mahdollisimman hyvin hengellisen tekstin tyyliin. Koin, että minuun pätee niin sanottu kääntäjän vala. (Vehmas- Lehto 2002, 13.) Se tarkoittaa sitä, että toimin tunnollisesti ja parhaan kykyni mukaan tehdessäni tukiviitottuja sekä viitotun puheen versioita.

Esimerkiksi viittoessani Pyhä-hymni tekstiä tukiviittomille koin suurta kamppailua siinä, että sanaa Sebaot, ei tulkita tässä tapauksessa millään viittomalla tai tekemällä koko nimeä sormiaakkosilla. Sormiaakkoset ovat viittomakielinen vastine suomenkielen aakkosille, mutta ne toteutetaan sormin niin, että yksi viittoma vastaa yhtä aakosta. Lopullisessa versiossa nimi korvattiin s- kirjaimen viittomalla. Huuliossa ja äännessä säilyy kuitenkin sana Sebaot. Mietin alussa hyvin pitkään vastaako tämä ratkaisu tarpeeksi tarkasti viitotun puheen asiakkaiden tarvetta. Onneksi Kuusi lohdutti minua sanomalla, että todennäköisesti tukiviittomia käyttävät tulevat jättämään jopa s- viittoman pois.

3 TOTEUTUS

Toiminnallisessa osuudessa käänsin kolme hengellistä tekstiä tukiviittomille sekä viitotulle puheelle Jumalan Karitsa, Pyhä-hymni ja Herran rauha. Kaikki tekstit videoitiin kääntämisen jälkeen, sitten lähetin ne Kuuselle. Sain häneltä videoista palautetta, jonka jälkeen kuvasin ne uudelleen ja lähetin hänelle uudet versiot. Virallinen lopullinen kuvaus ja äänitys tapahtuvat Helsingissä tilaajan omassa studiossa. Tämän raportin kolmas luku on omistettu toiminnallisen osuuden herättämille käännösongelmille.

3.1 Pyhä- hymni

Kääntämistä aloittaessa kaikista vaikeinta oli irtautua viittomakielestä. Olen kuitenkin opiskellut neljä vuotta viittomakieltä ja päässäni kaikuu opettajamme Marjukka Nisulan sanat, ”Muistakaa ottaa rooli, eläkää roolissa ja olkaa se rooli.” Tukiviittomille ja viitotulle puheelle käännettäessä tärkeimpiä sääntöjä ovat selkeys ja mahdollisimman vähäinen liikkuminen, jottei vastaanottaminen vaikeutuisi. Tuli unohtaa viittomakieliset ilmaisut ja paikantaminen viittomatilassa piti minimoida. Tämä on ollut minulle kaikista vaikeinta, koska olen itse kova eläytymään, varsinkin kääntäessäni viittomakieleen päin.

Viittomia ja viittomistoa koskevan määrittelyn ja rajanvedon ongelmallisuutta lisää eleiden tutkimus. (Jantunen 2010, 11.) Eleet ovat erittäin suuri osa viittomakieltä. Sen vuoksi tuntuu oudolta, että tukiviittomia tuotettaessa niiden rajallinen käyttö on tärkeää. Silloin tulee keskittyä mahdollisimman paljon selkeyteen ja siihen, että viittomat toteutetaan mahdollisimman tarkasti.

Tehdessäni käännöstä tekstiin, Jumalan Karitsa, jouduin huomioimaan, että en voi kääntää päätäni kohti Jumalaa niin paljoa, vaan minun tuli osoittaa se missä Jumala on katseellani. Päätä ei saa kääntää videoilla liikaa, koska Riitta Kuusi neuvoi, että studiossa kameran kuva niin sanotusti litistää. Sen seurauksena pienikin pään kierto-

liike jommallekummalle sivulle voi näyttää paljon radikaalimmalta, kuin mitä se oikeastaan onkaan.

Viitotussa puheessa kaikista tärkeintä on suomenkielen mukaisuus. Itse olen viittojana ”kova heilumaan”. Mikä tarkoittaa, että eläydyn tulkkamaani henkilön puheeseen hyvinkin paljon. Se on etu varsinkin lauluja tulkattaessa, mutta viitotun puheen videoissani minun tuli ottaa huomioon, että viittoessani käteni pysyvät tarpeeksi lähellä suutani. Esimerkiksi videossa Pyhä-hymni, jossa on kohta, ” Pyhä, pyhä, pyhä Herra Sebaot!” päädyin ratkaisuun käyttää Sebaot nimestä pelkkää ensimmäistä kirjainta S, tällöin minun on sijoitettava oikea käteni, lähelle suutani, jolloin vastaanottajan on helpompi tulkita viittomaa ja seurata yhtä aikaa huuliota. Kuusi myös kertoi minulle, että todennäköisesti asiakaskunnan viitotussa Pyhä-hymniä viitotulle puheelle, he eivät luultavasti käytä kirjaimen S viittomaa laisinkaan. Hänen mielestään on kuitenkin hyvä ratkaisu, että se laitetaan viralliseen versioon, joka päättyy www.sakasti.evl.fi sivustolle.

3.2 Herran rauha

”Herran rauha olkoon teidän kanssanne. Niin myös sinun henkesi kanssa.” Ensimmäisen lauseen laulaa liturgi, johon seurakunta vastaa lainauksen toisella lauseella. Tässä tapauksessa minun tuli ajatella käännetäänkö videolle myös kohdat, ”Liturgi sanoo.” ja ”Seurakunta vastaa.” Mutta päädyin jättämään ne pois, koska niitä ei varsinaisesti sanota ääneen kirkossa. Rauhan toivotuksen vaikeudet ilmenivät enemmänkin tukiviittomilla tuotetussa versiossa. Viitotussa puheessa toimitaan suomen kielen mukaan, ilman poisjättöjä. Tukiviittomissa taas korostetaan kaikista tärkeintä sanaa, sitä joka on asian ytimen kannalta oleellisin.

Tuntui, että joka kerta kääntäessäni tekstiä tukiviittomille vaihdoin sitä asiaa, mitä korostin. Välillä korostin vain sanoja HERRA ja KANSSA. Sain huomata, että mitä pidempään viitoin viittoma RAUHA tuli väkisin mukaan, koska se on kaikista oleellisin. Käytän siis tukiviitotussa versiossa viittomia HERRA, RAUHA ja KANSSA. Siinä on jo melko monta viittomaa yhteen lyhyeen tukiviitottuun lauseeseen. Riitta Kuusi sai minut ymmärtämään keskustelussamme, että hengellisissä teksteissä yksi pieni-

kin lause sisältää hyvin paljon merkitystä ja sanomaa. Jumalanpalveluksen kaavassa tekstit ovat ladattu täyteen merkityksiä. Näin ollen rauhan toivotuksen ensimmäisestä lauseestakin on hyvin vaikeaa jättää viittomia pois, koska joka ikinen sana on ladattu merkityksellä ja tiedolla. Liturgisissa teksteissä on hyvin vähän täytesanoja.

3.3 Jumalan Karitsa

Jumalan Karitsa tekstistä sain Riitta Kuuseltakin palautetta, että minun tulisi kiinnittää huomiota viittomaan KANTAA viittomistyyliini. Eli niin sanotusti nostaa viittomassa KANTAA paremmin harteilleni se risti, jota Jeesus kantoi. Viittomalle KANTAA oli kolme eri vaihtoehtoa. Ensimmäinen, jossa Jeesus ikään kuin ottaa kaikki maailman synnit itsensä sisälle kannettavaksi. Toisessa viittomassa Jeesus ikään kuin ottaa hyvin konkreettisesti kaikki maailman synnit pois. Kolmas vaihtoehto oli viittoma, jossa synnit ikään kuin nostetaan harteille, samalla tavalla kuin Jeesus kantoi ristiä olallaan ennen kuolemaansa. Päädyin viimeiseen vaihtoehtoon, koska se oli kaikista helpoin yhdistää suomen kieleen ja kaksi ensimmäistä viittomaa olivat liian viittomakielellisiä ilmaukseltaan.

Kuusi oli myös käyttänyt ihailtavan paljon aikaa pohtiakseen tuleeko tukiviitottuun versioon viittomat MAAILMA ja SYNTI. Hän kuitenkin neuvoi, että minun tulisi korostaa enemmän viittomaa SYNTI, koska se on tärkeämmässä asemassa tekstiin nähden.

4 VIITTOMA VALINNAT JA TEKSTIN TÄRKEYS

Tehdessäni käänöksien tukiviittomaversioita huomasin, että oli vaikeaa miettiä mitkä viittomat ovat juuri sen tekstin kannalta niitä tärkeimpiä. Minun tuli myös muistaa, että minun oli analysoitava jokaista tekstiä löytääkseni niiden syvimmän merkityksen, mikä auttoi minua valitsemaan ydinviittomat. Neljäs luku tästä alaspäin on omistettu tutkimuskysymyksien, ”Miksi valitaan juuri nämä viittomat? Mikä määrittää valinnat?”

tuloksien avaamiselle. Tuloksena on, että viittomavalintoihin ja valintojen määrittämiseen vaikuttavat seuraavat asiat; Tekstejä täytyi avata, jotta ymmärsi niiden täyden merkityksen. Rinnakkaistekstit evl.fi viittomakielisellä sivustolla vaikuttavat valintoihin, koska halusin niiden olevan mahdollisimman yhtenevät. Mukaan valitaan viittomat, jotka antavat eniten tarkkaa informaatiota. Luovuttiin myös lähtökulttuurille ominaisesta tekstilajikonventiosta. Eli unohdettiin tekstien melodinen laulanta.

4.1 Tekstilajin taju

Aloittaessani opinnäytetyön toiminnallista osuutta minun tuli ymmärtää lähdetekstin tekstilaji. Uskonnollinen tekstilaji on täynnä merkitystä, siksi ydin viittomien löytäminen oli alussa hankalaa. Kuusi sai minut ymmärtämään, että varsinkin jumalanpalveluksessa tekstit ovat niin täyteen ladattu merkitystä, että ne ovat jo kuin riisuttuja versioita. Kaikki informaatio tuossa yhdessä lauseessa on hyvin tärkeää.

On kuitenkin niin, että samaakin viestiä koskeva tekstilajin taju saattaa silti vaihdella. Syynä siihen on, ettei kieli- tai puheyhteisö ole yhtenäinen, vaan sen jäsenet kuuluvat monenlaisiin pienempiin diskurssi- tai tulkintayhteisöihin. (Rahtu 2011, 13) Eri ihmiset tulkitsevat samaa tekstiä eri tavoin, koska heidän tulkintaansa vaikuttaa heidän taustansa. Tämän vuoksi minunkin tuli olla varovainen tarkastellessani käännettäviä tekstejäni, etten anna oman taustani vaikuttaa viittomavalintoihin, vaan pyrin tarkastelemaan tekstiä uskonnollisen tekstin näkökulmasta.

Esimerkiksi tekstissä Jumalan Karitsa, jo pelkkä nimi on täynnä merkitystä. Ymmärtääkseni merkityksien tärkeyden minun tuli avata tekstejä itselleni. Luin kaikki kolme tekstiä hyvin tarkoin ja avasin itselleni käsitteitä. Esimerkiksi sana HOOSIANNA tekstissä Pyhä- hymni, on alun perin hepreaa ja tarkoittaa ”auta” tai ”pelasta”, eli avunpyyntöä, jota huudettiin Jumalalle. (Kirkon tiedotuskeskus.) Eli yksi sana pitää sisällään jo niin paljon merkitystä. Vaikka uskonnollisen tekstin lauseet ovat lyhyitä ja vaikka niissä toistetaan paljon samoja sanoja, on niitä hyvin vaikeaa alkaa riisua vieläkin lyhyemmiksi.

Kaikki lopulliset viittomat on valittu niin, että ne olisivat mahdollisimman yhteneväisiä evl.fi/viittomakieli sivuston kanssa. On parempi, että saman sivuston alla olevat viittomat ovat mahdollisimman samoja eikä niitä olisi korvattu jollain toisella kenties arkipäiväisemmällä viittomalla. Minusta hengellisyyteen liittyvät viittomat herättävät arvokkuutta, joten en olisi tahtonut, että omissa käännöksissäni näkyisi jotain mitä voitaisiin sanoa arkipäiväisemmäksi viittomaksi, kuin se mitä on jo valittu www.evl.fi/viittomakieli sivustolle. Esimerkiksi, jos olisin valinnut viittoman HERRA tilalle toisen viittoman VIERAS, joka myös tarkoittaa herraa, niin se ei olisi palvellut tässä tarkoituksessa kaikista parhaalla mahdollisella tavalla. Myös viittoma KORKEUKSISSA on www.evl.fi/viittomakieli sivustolta. Oli hyvä, että Kuusi huomautti minua tästä viittomasta sillä itse olin alun perin valinnut siihen viittoman, jossa viitataan kämmenelläni taivaaseen/korkeuksiin.

4.2 Kuinka ilmaista sellaista mikä kuuluu toiseen maailmaan

Uskonnollisessa kielessä on sellainen omalaatuinen piirre, että se pyrkii ilmaisemaan jotakin, mikä käsitetään kuuluvaksi toiseen maailmaan. (Nissi & Mielikäinen 2014, 9.) Lukiessani teosta *Sanaa tutkimassa. Näkökulmia uskonnolliseen kieleen ja sen käyttöön*. Huomasin kuinka todellista se on, että uskonnolliset tekstit on ladattu täyteen merkitystä. Tämän vuoksi oli alussa hyvin vaikeaa lähteä tutkimaan tekstejä tukiviittomanäkökulmasta. Mikä oli se kaikista tärkein ydin viittoma? Ensimmäiset käännökseni olivat liian pelkistettyjä. Esimerkiksi tekstissä Jumalan Karitsa valitsin vain viittomat, JUMALA, SYNTI ja ARMAHDA. Suunta oli oikea, mutta huomasin ajatuksen edetessä, että viittomaa KARITSA ei voi jättää pois. Nyt kuitenkin viitattiin Jumalan poikaan Jeesukseen, ei itse Jumalaan. Viittoma KANTAA oli tärkeä, sillä sen avulla ilmaistaan kuinka Jeesus on se, joka kantaa maailman synnin omilla harteillaan.

4.3 Kääntäminen

Saman tekstilajin tekstit ovat eri kieliyhteisöissä erilaisia. Täytyi miettiä noudatanko käännöksessä lähtökulttuurille ominaisia tekstilajikonventioita, eli tietyn tekstilajin laadinnassa yleisesti hyväksytyjä käytänteitä. Vai mukautanko käännöksen tulokielteen tekstilajin konventioihin. (Vehmas- Lehto 2011, 29.) Syvälliselle tasolle en voinut

mennä tämän ajatuksen kanssa, sillä kyseessä ei ole kieli, vaan kieltä tukeva kommunikointimenetelmä. Kuitenkin opinnäytetyön toiminnallisessa osuudessa se tarkoitti sitä, että minun tuli luopua lähtötekstien melodisesta laulannasta. Kaikkiin kolmeen tekstiin on Jumalanpalveluksen kaavassa nuotit.

Jos olisin laulanut tekstit ja samalla videoinut laulannan päälle tukiviittomat se olisi tarkoittanut sitä, että viittomat olisivat venyneet aivan liikaa. Se olisi puolestaan voinut häiritä viittomien ymmärrettävyyttä. Tukiviittomissa kuitenkin pyritään nostamaan esille ydin asia ja korostamaan sitä. Viittomat tulevat aina puheen kanssa ja tällöin puheen tulisi olla tarpeeksi selkeää. (Huuhtanen 2011, 28.) Tukiviittomissa on myös kyse selkeistä viittomista. Laulun mukana viittomien venyttäminen olisi luonut vain sekaannusta, eikä se olisi palvellut asiakkaita, jotka käyttävät tukiviittomia puhetta tukevana tai korvaavana kommunikointi menetelmänä.

4.4 Kääntämistä voi korjata

Toisin kuin tulkkauksessa kääntämistä voi korjata. Käännökseen pystyy palaamaan ja tarkastelemaan sitä uudestaan. (Reiss & Vermeer 1986, 10.) Toiminnalliseen osuuteen olen palannut toistuvasti tämän työn aikana. Annoin viittomien aina muhia päässäni jonkin aikaa ja viitoin kotona tukiviitottuja versioita, Huomatessani miten joku asia ei käytännössä toiminut yhtä hyvin, kuin miltä se tuntui paperilla toimivan, niin laitoin uuden ajatuksen aina ylös posti it lapulle jääkaapin oveen. Jääkaapin ovesta sain aina katsella ajatuksiani konkreettisemmin. Se auttoi minua jäsentelemään tukiviittomia paremmin, kuin se, että olisin pyöritellyt niitä vain pääni sisällä.

Koska tukiviitotussa versiossa on mukana viittomien lisäksi myös ääni, niin ei pidä unohtaa, että yhdessä ääni ja viittomat tallennettiin liikkuvana kuvana. On tärkeää ottaa huomioon tekstin yhteys kuvaan/viittomaan. (Oittinen 1995, 92.) Alussa ensimmäisissä kuvatuissa versioissa puhuin liian reippaasti. Sain palautetta, että kuulostan piirrettyhahmolta. Tekstit ovat melko hartaita hengellisyyden vuoksi, joten sovelsin tukiviitottuihin versioihin hyvin selkeää puhetyyliä. Lisäsin mukaan tiettyä rauhan omaisuutta, jotta se palvelisi paremmin tilaaja tahoja.

4.5 Avainviittomat

Sivutakseni vielä aiempaa lukua kolme haluaisin tähdentää, että itse käyttäisin omista tukiviittotuista teksteistä termiä, että ne sisältävät avainviittomat. Avainviittomilla viitataan lauseen avainsanoihin. Kun vain ne viitotaan, toimii viittoma puheen tukena. Voisi sanoa, että avainviittoma ja tukiviittoma ovat synonyymejä toisilleen. (Takala 2005, 34.) Kun käytetään termiä avainviittoma tai tukiviittoma tiedetään, että kyseessä ei ole kieli vaan kommunikointimenetelmä. Vaikka puhetta tukevilla tai korvaavilla menetelmillä ei ole kielipoliittista asemaa, eivätkä ne ole kieliä, niin silti minusta jokaiselle tulisi taata mahdollisimman paljon informaatiota omasta ympäristöstään ja yhteisöstään henkilön omalla kommunikointimenetelmällä.

5 TOIMINNALLISEN OSUUDEN HARVINAISUUS

Tämä opinnäytetyö on harvinainen, koska hengellistä materiaalia tukiviittomille ja viitotulle puheelle on erittäin vähän. Tämä on hyvä pohja, jolle on helppo rakentaa lisää materiaalia. Siksi minusta onkin tuntunut tämän prosessin aikana, että teen jotain merkityksellistä. Jotain mikä jättää minusta pienen jäljen tälle maapallolle. Viittomakielelle www.evl.fi sivustolta löytyy jo materiaalia melko kattavasti, mutta viitottu puhe ja tukiviittomat ovat vasta nyt ottamassa niitä suurempia askelia tavoitettavuutensa kannalta. Käännöksiä on mahdollista löytää esimerkiksi sivulta www.sakasti.evl.fi. Osittain tämä on myös vaikeuttanut opinnäytetyöni tekemistä, sillä on ollut hyvin hankalaa löytää materiaalia, joka olisi auttanut minua viittomavalinnoissani. On nimittäin fakta, että mitä tukiviittomiin tulee, niin absoluuttista totuutta siihen mikä viittoma valitaan, ei ole. Valinnat riippuvat hyvin monesti viittojasta ja/tai vastaanottajasta. Asiakas ja hänen kielenkehityksensä taso vaikuttaa myös suuresti siihen, mikä viittoma valitaan. Käännöksiä ei ole tarkoitus auktorisoida kuten viittomakieltä, vaan ne ovat virikemateriaalia.

5.1 ”Evankeliumi kuuluu kaikille”

Yläpuolella oleva lainaus on sivulta 69, teoksesta, Matkalla. Kirkon kuurojentyö 100 vuotta. Sen ovat kirjoittaneet Liisa Rantala ja Riitta Kuusi. Lukiessani kyseistä kirjaa huomasin kuinka paljon kirkko on ollut ajamassa viittomakielisten oikeuksia omaan kieleensä. Heidän ajatusmaailmansa tukee päätöstä, että evankeliumia on julistettava kaikille kansoille. Mielestäni tämä ajatus alkaa nyt vähitellen vaikuttaa myös niihin ihmisiin, joiden kommunikoinnin keinona on viitottu puhe tai tukiviittomat. On tullut aika, jolloin materiaalia aletaan myös tuottaa muille kommunikointimenetelmille. Tässä vaiheessa haluan kuitenkin korostaa, että ymmärrän viittomakielen ja puhetta tukevan ja korvaavan kommunikoinnin erot. Viittomakielellä on oma kielipoliittinen asema, joka takaa sille omat oikeudet. Olisi kuitenkin ihanaa, että ihmiset joiden kommunikointi saattaa perustua täysin vaikkapa tukiviittomiin, olisi mahdollista saada käsiinsä mahdollisimman laajalti erilaista materiaalia.

Kuurojentyö ja ne ihmiset, joiden tapa kommunikoida on vaikkapa tukiviittomilla, eivät elä tyhjiössä, vaan suhteessa ympäröivään yhteiskuntaan ja sen muutoksiin. (Rantala & Kuusi 2008, 69.) Mielestäni tämän ajatuksen tulisi johdatella meitä siihen, että tänä päivänä tulkin ammattiinkin on tullut hyvin paljon muutoksia. Me emme enää ole viittomakielentulkkeja, vaan olemme kommunikoinnin ammattilaisia, joiden erityisosaaminen on viittomakieli. Meidän tulee siis olla kykeneviä tulevaisuudessa tarjoamaan palveluita myös viitotulle puheelle ja tukiviittomille.

Lääketieteellä on erittäin vahva jalansija tänä päivänä, jonka seurauksena suurin osa kuurona syntyneistä tai myöhemmin kuuroutuneista saa sisäkorvaistutteen. Sisäkorvaistutteella tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä, leikkauksella asennettavaa sähköistä kuulokojetta. Se on tarkoitettu kuuroutuneille, vaikeasti ja erittäin vaikeasti kuulovammaisille henkilöille, joille tavallisen kuulokojeen antama apu ei riitä. Sisäkorvaistutteella ei saavuta normaalia kuuloa, mutta se mahdollistaa puhekielen oppimisen ja puheella kommunikoinnin kuulonvaraisesti. (Sisäkorvaistute, 2015.) Osittain sisäkorvaistutteen johdosta, asiakaskuntamme tulee koostumaan yhä enemmän ihmisistä, jotka tarvitsevat puhetta tukevaa tai korvaavaa kommunikointimenetelmää. Kommunikointimenetelmien tarve on jo tänä päivänä hyvin moninaista.

5.2 Opinnäytetyön tärkeys

Kääntäminen on aina ollut hyvin tärkeä väline tiedon, taiteen erilaisten elämäntapojen ja näkemysten levittämisessä. (Tommola 2006, 11.) Vaikka tukiviittomat tai viitottu puhe eivät ole virallisia kieliä, ne ovat silti joidenkin ihmisten ainoa kommunikointikeino. Ihmiset, jotka saavat kaiken informaatiossa esimerkiksi tukiviittomien kautta tai kommunikoivat pelkästään niiden avustuksella, ansaitsevat saada enemmän materiaalia, joka on tuotettu heidän omalle kommunikointimenetelmälleen.

Toivon, että tämä hanke, jonka kirkkohallituksen Jumalanpalvelus ja yhteiskunta yksikkö on aloittanut, saisi muutkin tahot liikkeelle. Tällä tarkoitan sitä, että tukiviittomille ja viitotulle puheelle tuotettaisiin tulevaisuudessa entistä enemmän materiaalia. Itse ajattelin esimerkiksi eri harrastusorganisaatioita. Olisi ihanaa, jos jonakin päivänä vaikkapa partion tai Lions klubin nettisivuilla toivotettaisiin kaikki harrastamisesta innostuneet mukaan tukiviittomin ja /tai viitotulla puheella. Toivotaan siis, että tulevaisuudessa ilmenisi myös muita materiaaleja, jotka palvelisivat mahdollisimman monia ihmisiä. Eikä pidä sulkea pois sitä mahdollisuutta ja ajatusta, että esimerkiksi tukiviitotut materiaalit palvelevat myös suomenkielisiä. Sillä kaikissa videoissa on aina mukana ääni.

Kirkko on aina ollut suuri vaikuttaja kuurojen kulttuurin keskuudessa kautta historian. Olihan Jyväskylän valtion kuurojen koulussa rehtorinakin ensimmäisen 30 vuoden ajan rovasti E. J. K. Luoma. (Aaltonen & Saukkonen 2006, 232.) Tämän vuoksi minä valitsin opinnäytetyökseni juuri tämän toiminnallisen työn. Kirkko on ollut suuri vaikuttaja. On hienoa, että kirkko haluaa tänäkin päivänä taata puhetta tukevia tai korvaavia kommunikointimenetelmiä käyttäville ihmisille mahdollisuuden saada osallistua Jumalanpalvelukseen heidän omalla kommunikointikeinollaan.

Tutustuin opinnäytetyötä tehdessäni lähemmin Simo Heinisen teokseen, *Mikael Agricola raamatun suomentajana*. Kirjasta käy hyvin ilmi kuinka Agricola todella on nähnyt suuren vaivan käännoistyössään, jotta kaikilla olisi sama oikeus saada lukea Raamattua omalla kielellään. Vaikka teoksessa käy hyvin ilmi Agricolan ylimielisyyksinkin omaa paremmuttaan kohtaan, on silti hienoa, että hänellä on ollut suuri halu kääntää raamattua niin tarkasti, mitä kirjassa selitetään. Hän on todella tutustunut lähdetekstiinsä ja sen kautta alkanut mahdollisimman tarkasti tekemään käännoystä.

Vaikka tämä työ ei ole edes verrattavissa Agricolan työhön minun on sanottava, että tuo kirja antoi minulle paljon inspiraatiota ja intohimoa paneutua tukiviittomieni tekstien suomenkieliseen lähdetekstiin. Oli helpompaa aloittaa omien käännösten tekeminen, kun tiesi enemmän sanojen todellista merkitystä.

Kommunikoinnin ongelmat ovat yhteinen asia, mikäli toinen ei onnistu välittämään viestiä tai vastaanottamaan sitä. (Huuhtanen 2012, 12.) Olen itse sitä mieltä, että on meidän kaikkien asia, että jokaisen kommunikointi tässä yhteiskunnassa toimisi ongelmitta. Myös tämä ajatus oli yksi osa syy siihen miksi valitsin valmiiden opinnäytetyön aiheiden listalta juuri tämän toiminnallisen opinnäytetyön. Tämä niin sanottu tietopankki, jota kerätään sivustolla www.sakasti.evl.fi, on mielestäni erittäin hieno asia.

5.3 Korvaavien kommunikointimenetelmien käyttäjien oikeus

Kuopiossa on oltu huolestuneita jo vuonna 1896, kun keskusteltiin ”aistiviallisten lasten paremmasta hoidosta seurakunnan puolesta”. (Rantala 2010, 35.) Jo tuolloin on kiinnitetty huomiota ja huolta sellaisten ihmisten koulutukseen, joilla on ollut jonkinlaisia aistiongelmia. On ajateltu, että koulutus on kaikkien oikeus. Myös muuhun informaatioon, jota yhteiskunnassamme liikkuu, tulisi olla kaikilla oikeus. Miksi ei myös niillä, jotka käyttävät korvaavia kommunikointimenetelmiä? Jos ihminen saisi enemmän informaatiota esimerkiksi tukiviittomilla, niin se varmistaisi sitä, että syrjäytyminen ei olisi niin helppoa. Syrjäytymisellä tarkoitan tässä opinnäytetyössä sitä, että ihminen jää pois yhteisöstä, niin ettei hän pysty osallistumaan täysin yhteiskunnan tavanomaisina pidettyihin toimintoihin.

Lapsen oikeuksien sopimus korostaa muun muassa lapsen yhdenvertaisuutta. (Polarin 2005, 16.) Tämä herättää minussa ajatuksen, että eikö kaikkien tulisi aina olla yhdenvertaisia? Eikö kaikille tulisi antaa samat mahdollisuudet saada informaatiota ympäröivästä maailmasta omalla kielellään tai kommunikointikeinollaan? Itse ainakin turhautuisin, jos en saisi tietoa minua ympäröivistä asioista, enkä voisi ikinä kommunikoida kenenkään kanssa. Varmaan tällainen tilanne johtaisi myös vihan tunteisiin ja sitä kautta aggressiiviseen käyttäytymiseen.

6 YHTEENVETO

Opinnäytetyön toiminnallinen osuus toteutettiin syksyllä 2015- alkutalvesta 2016. Viimeiset viralliset taltiointit suoritettiin Helsingissä 3.3.2016. Videot tulevat näkyville sakasti.fi/saavutettavuus sivustolle kevään 2016 aikana. Kirjallinen osuus on rakennut mukana joulukuusta 2015 lähtien ja sen tukena ovat olleet omat muistiinpanoni sekä oppimispäiväkirja johon on kirjattu milloin toiminnallista osuutta on työstetty ja miten. Opinnäytetyötä ja tekstien tukiviittoma ja viitotun puheen versioita tullaan mainostamaan Kirkko ja Koti- lehdessä ja uskon, että sitä kautta videoidut lopputulokset saavuttavat asiakkaat, jotka tarvitsevat puhetta tukevia tai korvaavia kommunikointimenetelmiä. Opinnäytetyön liitteenä ovat kaikkien kolmen tekstien glossit eli viittomien ohjeet sekä suomenkieliset alkuperäistekstit.

LÄHTEET

Aaltonen, Lauri & Saukkonen, Marja 2006. Sana tulee näkyväksi – viittomakielinen työ. Teoksessa Eija Harmanen (toim.) 2006. Haasteena yhteys. Lapuan hiippakunnan viisi vuosikymmentä 1956-2006. Helsinki: Gummerus, 232- 235.

Heininen, Simo 1999. Mikael Agricola- raamatun suomentajana. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Huuhtanen, Kristiina 2012. Mitä kommunikointi on? Teoksessa Kristina Huuhtanen (toim.) 2012. Puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointi menetelmät Suomessa. Helsinki: Kehitysvammaliitto ry, 12-13.

Jantunen, Tommi 2010. Johdanto. Teoksessa Tommi Jantunen (toim.) 2010. Näkökulmia viittomaan ja viittomistoon. Jyväskylä: Soveltavan kielentutkimuksen keskus, Jyväskylän yliopisto, 11- 28.

Nissi, Riikka & Mielikäinen, Aila 2014. Johdanto. Teoksessa Riikka Nissi & Aila Mielikäinen 2014. Sanaa tutkimassa. Näkökulmia uskonnolliseen kieleen ja sen käyttöön. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura, 7- 25.

Oittinen, Riitta 1995. Kääntäjän karnevaali. Tampere: Tampere University Press.

Pentz, Croft M. 1981. Hiljainen maailma. Miten kerron elämän sanan niille, jotka eivät kuule. Vantaa: RV- kirjat.

Pollari, Kirsi 2012. Lapsen oikeudet kuuluvat kaikille lapsille. Teoksessa Johanna Kiili & Kirsi Pollari (toim.) 2012. Hei kato mua! Vuorovaikutus ja hyvinvointi kuurojen ja huonokuuloisten lasten elämässä. Helsinki: Lapsiasiavaltuutetun toimisto, 15-23.

Rahtu, Toini 2012. Tekstilaji on työkalu. Teoksessa Leena Immonen & Mari Pakkala-Weckström & Inkeri Vehmas- Lehto (toim.) 2011. Kääntämisen tekstilajit ja tekstilajien kääntäminen. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab, 11- 27.

Rantala, Liisa 2010. Sielunhoitajat sillanrakentajina. Kirkon kuurojentyö 1896-1982. Tallinna: Kuurojen Liitto ry: n julkaisu.

Rantala, Liisa & Kuusi, Riitta 2008. Matkalla. Kirkon kuurojentyö 100 vuotta. Helsinki: Diakonian vuosikirja.

Reiss, Katharina & Vermeer, Hans J. 1986. Mitä kääntäminen on. Helsinki: Gaudeamus.

Saksa, Silja 2004. Baabelin perilliset. Kääntäjien ja kääntämisen historiaa. Jyväskylä: Otava.

Takala Marjatta 2005. Kuulovammaisuus. Teoksessa Takala, Marjatta & Lehtomäki, Elina (toim.) 2005. Kieli, kuulo ja oppiminen. Kuurojen ja huonokuuloisten lasten opetus. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab, 25- 42.

Tommola, Jorma 2006. Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen teemoja: muoto ja merkitys. Teoksessa Tommola, Jorma (toim.) 2006. Kieli ja kulttuuri kääntäjän työvälineenä. Turku: Turun yliopisto, 11- 19.

Vehmas- Lehto, Inkeri 2012. Lähtötekstin ja käännökseen suhde kvantitatiivisesta näkökulmasta. Teoksessa Leena Immonen & Mari Pakkala- Weckström & Inkeri Vehmas- Lehto (toim.) 2011. Kääntämisen tekstilajit ja tekstilajien kääntäminen. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab, 29-50.

Vehmas- Lehto, Inkeri 2002. Kopiointia vai kommunikointia- johdatus käännosteoriaan. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab.

Vilka, Hanna & Airaksinen, Tiina 2004. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Von Tetzchner, Stephen & Martinsen, Harald 2000. Johdatus puhetta tukevaan ja korvaavaan kommunikointiin. Helsinki: Kehitysvammaliitto.

INTERNETLÄHTEET

Kehitysvammaliitto 2016. Tietoa puhevammasta. Tukiviittomat kommunikoinnissa. Papunet. Viitattu 15.3.2016. <http://papunet.net/tietoa/tukiviittomat-kommunikoinnissa>

Kirkon tiedotuskeskus. Hoosianna. Aamenesta öylättiin. Suomen ev. lut. kirkko. Viitattu 29.3.2016. <http://www.evl2.fi/sanasto/index.php/Hoosianna>

Kääntäminen. Kotimaisten kielten keskuksen viittomakielten lautakunta. Laatu viittomakielelle kääntämiseen. Helsinki: Kuurojen liitto ry. Viitattu 2.3.2016. 5- 7. <https://www.google.com/search?q=Laatu+viittomakielelle+k%C3%A4%C3%A4nt%C3%A4miseen%2C+Kotimaisten+kielten+keskuksen+viittomakielten+lautakunta&oeq>

=Laatua+viittomakielelle+k%C3%A4nt%C3%A4miseen%2C+Kotimaisten+k
iel-
ten+keskuksen+viittomakielten+lautakunta&aqs=chrome..69i57.717j0j7&sourceid=ch
rome&ie=UTF-8

Sisäkorvaistute. Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry & Sisäkorvaistutelas-
ten valtakunnallinen yhdistys & RAY. Viitattu 7.3.2016.
<http://kuuloavain.fi/info/kuulon-kuntoutus/sisakorvaistute/>

Verkkovaraani 2009. Viitotun puheen tulkkaus. Helsinki: Kuuloliitto ry. Viitattu
28.2.2016.[http://www.kuulokynnys.fi/kuulokynnys/tulkkauspalvelut/tulkkausmenete
lmat/viitottu_puhe/](http://www.kuulokynnys.fi/kuulokynnys/tulkkauspalvelut/tulkkausmenetelmät/viitottu_puhe/)

LIITTEET

Glossit Jumalan Karitsan, Herran siunaus ja Pyhä- hymni (tukiviittomilla ja viitotulla puheella)

Jumalan Karitsa, joka kannat maailman synnin armahda meitä.

Jumalan Karitsa, joka kannat maailman synnin armahda meitä.

Jumalan Karitsa, joka kannat maailman synnin anna meille rauha.

Jumalan Karitsa, tukiviittomilla

JUMALA KARITSA KANTAA SYNTI ARMAHTAA

JUMALA KARITSA KANTAA SYNTI ARMAHTAA

JUMALA KARITSA KANTAA SYNTI RAUHA

Jumalan Karitsa, viitottu puhe

JUMALA 3-y KARITSA KUKA (joka) KANTAA (3-4 kantaa konkreettisesti olalla ristiä) MAAILMA SYNTI (viitotaan 4 alas ja katse seuraa) ARMAHTAA MEITÄ

JUMALA 3-y KARITSA KUKA (joka) KANTAA (3-4 kantaa konkreettisesti olalla ristiä) MAAILMA SYNTI ARMAHTAA MEITÄ

JUMALA 3-y KARITSA KUKA (joka) KANTAA (3-4 kantaa konkreettisesti olalla ristiä) MAAILMA SYNTI ANNA 3y- 1 (hieman koholla, Jumalan alapuolella tarkoittaa Jeesus antaa rauhan) ME RAUHA

Herran rauha olkoon teidän kanssanne.

Niin myös sinun henkesi kanssa.

Herran rauha, tukiviittomilla

HERRA RAUHA KANSSA/YHDESSÄ

HENKI/SIELU KANSSA

Herran rauha, viitotulla puheella

HERRA RAUHA TE KANSSA/YHDESSÄ

MYÖS OMA-2 HENKI/SIELU KANSSA/YHDESSÄ

Pyhä- hymni

Pyhä, pyhä, pyhä Herra Sebaot

Taivas ja maa on täynnä kirkkauttasi.

Hoosiannaa korkeuksissa

Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä

Hoosiannaa korkeuksissa

Pyhä- hymni, tukiviittomilla

PYHÄx3 HERRA

TAIVAS MAA KIRKKAUS

HOOSIANNA

SIUNATA HERRA NIMI

HOOSIANNA

Pyhä- hymni, viitotulla puheella

PYHÄx3 HERRA S (s- kirjaimen viittoma suun vieressä, sanotaan Sebaot.)

TAIVAS 3-y MAA 4 TÄYNNÄ KIRKAS/valoisa OMA-4y

HOOSIANNA KORKEUS

SIUNATA HÄN KUKA TULLA 3-1 HERRA NIMI

HOOSIANNA KORKEUS